MIGRÁCIÓS KÖRKÉP

EURÓPA

(1) Az Alpokon keresztül csempészték a migránsokat

Egy afrikai embercsempész-hálózat hat hónap alatt 1 500 illegális bevándorlót juttatott Franciaországba az Alpokon keresztül. A nyugat-afrikai migránsoknak 300-350 eurót kellett fizetniük egy-egy útért. Az illegális határsértőket furgonokon és vonatokon utaztatták Torinótól egészen Párizsig. A hálózatot működtető 10 afrikai körülbelül félmillió eurót keresett az embercsempészéssel. A bűnszervezetre a francia hatóságok lecsaptak, s most a bíróság egytől öt évig terjedő börtönbüntetést róhat ki a hálózat működtetőire.

[FL24.net]

(2) Migrációs témájú dokumentumfilmet mutatnak be az olaszországi mozik

Február 10-én volt Torinóban a Tejút című olasz dokumentumfilm premierje. A cím azonos azzal a 400 kilométer hosszú, összefüggő sípályarendszerrel, amely Olaszország és Franciaország között húzódik. Luigi D'Alife rendező és stábja olyan afrikai migránsok útját követte végig ezen az alpesi szakaszon, akiknek fogalmuk sem volt, mi várja őket az út során, mivel például sosem láttak havat. A rendező elmondása szerint ők maguk is sokszor tették le a kamerát, hogy segítsenek a bevándorlóknak, hiszen ez adott esetben még fontosabb volt, mint a filmes szempontok. A film üzenetét úgy foglalja össze, hogy "minden embernek joga van a szabad és értelmes tartózkodáshoz azon a helyen, amelyet a legjobbnak vél a maga számára és ahhoz is joga van, hogy harcoljon ezért a tartózkodásért."

[Persinsala]

(3) Olaszország feltételekkel támogatja, Ausztria viszont ellenzi a Sophia-művelet újraindítását

2019 márciusában felfüggesztették az EU Sophia nevű járőrözési műveletét a Földközi-tengeren, mivel az olasz és az osztrák kormány *pull factornak* minősítette azt. Most a második Conte-kormány beleegyezne az újraindításába, de csak akkor, ha annak fő célja nem a migránsok kimentése, hanem a líbiai fegyverembargó biztosításának elősegítése lenne. Az osztrák kancellár viszont továbbra is arra hivatkozik, hogy célországként nem érdeke a járőrözések nyomán kimentett migránsok Európába szállítása. Josep Borrell, az EU külügyi biztosa szeretné, ha a február 17-i külügyminiszteri csúcson kompromisszum születne a kérdésben.

[The New York Times]

(4) A svéd migrációs hatóság a menedékkérők számának emelkedésével számol 2020-ban

A svéd migrációs hatóság *(Migrationsverket)* napokban nyilvánosságra hozott jelentése a menedékkérők számának emelkedését jelzi előre legfrissebb prognózisában. Eszerint 23 ezer fő körül alakulhat majd a menedékkérők száma a skandináv országban 2020-ban, amely körülbelül ezer fővel haladja meg az előző évi értéket. Az emelkedés okát elsősorban a kelet-mediterrán migrációs útvonal erősödő igénybevételében, illetve bizonyos latin-amerikai folyamatokban látják. Ennek megfelelően a korábbi évhez képest több szíriai és palesztin, valamint közép- és dél-amerikai menedékkérő érkezhet idén Svédországba. Fontos megjegyezni, hogy a prognózis egybevág a hazai előrejelzésekkel és tapasztalatokkal is, amelyek erősödő migrációs nyomást vetítenek előre a kelet-mediterrán útvonal folytatását jelentő balkáni-útvonalon.

[Migrationsverket]

(5) A görög fellebbviteli bizottság kiegészítő védelmet ítélt meg egy venezuelai családnak

Az ún. 7. számú fellebbviteli bizottság kiegészítő védelmet ítélt meg egy venezuelai családnak, felülbírálva ezzel a görög menekültügyi hatóság döntését. Az érintett család tagjai 2012-ben utaztak hazájukból Görögországba, ahol menekültstátuszért folyamodtak részben a venezuelai korrupciós és általános humanitárius helyzetre hivatkozva. Kérelmüket első fokon elutasították, de a fellebbviteli bizottság ezt a döntést most megváltoztatta, amivel a menekült jogállást ugyan nem, de a kiegészítő védelmet megalapozottnak látta ebben az esetben. A 7. számú fellebbviteli bizottság véleménye szerint a Venezuelában tapasztalható szegénység és az összeomlott egészségügyi rendszer olyan jelentős fizikai és mentális kihívásokat jelentene az érintett, háromgyerekes családnak, amely indokolja a kiegészítő védelmet. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a szigorított amerikai bevándorláspolitika miatt egyre több latin-amerikai migránssal kell számolni az EU schengeni külső határain.

[European Database of Asylum Law]

(6) Görögország zárt központokat hoz létre, és a visszaküldéseket is felgyorsítaná

Görögország bejelentette, hogy márciustól zárt befogadóközpontokat hoz létre az illegális bevándorlás által leginkább érintett szigetein (összesen 20 ezer férőhellyel), illetve minden héten 200 elutasított menedékkérőt tervez visszaküldeni Törökországba. Mindkét lépés indokoltnak tűnik: hivatalos adatok szerint jelenleg 42 000 migráns tartózkodik öt görög szigeten, ahol a táborok összkapacitása csupán 6 200 fő. Mindeközben a visszaküldések felgyorsítása is egyre égetőbb kérdés, hiszen az EU-Törökország megállapodás (nyilatkozat) és az együttműködő török hozzáállás ellenére 2016 márciusa óta mindössze 2 505 főt sikerült az egyezmény keretében visszaküldeni Görögországból Törökországba. Az újonnan felállításra kerülő táborokban legfeljebb három hónapot tartózkodhatnak majd a menedékkérők, akik éjszakára nem hagyhatnák el azokat.

[Hürriyet Daily News és Al-Jazeera]

(7) Boszniában a menekülttábori körülmények miatt tüntettek a migránsok

Migránsok nagyobb csoportja próbált meg kitörni a Miral táborból az északnyugat-boszniai Velika Kladusában egy, a túlzsúfolt táborban uralkodó viszonyok és a szomszédos Horvátország hatóságainak brutális fellépése miatt tartott tüntetésen. A horvát határtól mindössze 10 kilométerre fekvő létesítmény kapacitása 700 fő, jelenleg azonban körülbelül 1 000 személyt szállásol el.

A hírek szerint a demonstráción senki nem sérült meg, de a bosnyák rendőrök több embert őrizetbe vettek. A Reutersnek nyilatkozó egyik migráns szerint „itt mindenki Olaszország, Németország vagy Franciaország határához akar eljutni”.

[Reuters]

AFRIKA

(8) Etióp miniszter: Az afrikaiakat diszkriminálják az Egyesült Királyság hatóságai a vízumkiadás során

Arkebe Oqubay, etióp miniszter és miniszterelnöki tanácsadó szerint az Egyesült Királyság diszkriminatív módon kezeli az afrikai vízumkérvényeket. Úgy látja, hogy az angol hatóságok sokkal kisebb arányban adják meg a vízumengedélyt azoknak, akik az afrikai földrészről származnak. Szerinte kiszámíthatatlanná vált, hogy ki kap engedélyt, s ki nem: *„Az Egyesült Királyság vízum- és bevándorlási rendszerét a drákói szigor jellemzi”*.

[Workpermit.com]

(9) Afrikától Jemenig: A világ legforgalmasabb migrációs útvonala

2019-ben havonta körülbelül 11 500 fő indult útnak Afrika szarváról Jemenbe. Az ún. Keleti Útvonal tehát sokkal nagyobb és forgalmasabb migrációs útvonal, mint a Mediterrán folyosó. A Keleti Útvonalon tavaly 138 000-an keltek át. Egy etióp érintett beszámolójából kiderült, hogy 280-an zsúfolódtak be egy hajóba, amely elvitte őket Afrikából Jemenig.

[Anadolu Agency]

KÖZEL-KELET

(10) UNHCR Jordániában: 5 952 szír menekültet telepítettek át harmadik országba

Az UNHCR segítségével közel 6 000 szír menekültet telepítettek át a nyugati világba 2019-ben. A következő országok jelentkeztek befogadóként: Amerikai Egyesült Államok, Új-Zéland, Nagy-Britannia, Észak-Írország, Ausztrália, Németország, Olaszország, Norvégia, Franciaország, Hollandia, Svájc, Románia, Spanyolország, Kanada és Svédország.

[youm7]

(11) 142 000 lakóhelyét elhagyni kényszerülő személy gyülekezik Szíria északnyugati részén

Az ENSZ Humanitárius Ügyek Hivatala közlése szerint az elmúlt négy napban több mint 142 000 fő kényszerült elhagyni otthonát északnyugat-Szíriában. Az iroda egy *Twitter*-bejegyzésben helyszíni forrásokra hivatkozva kijelentette, hogy a humanitárius helyzet kritikus a folytatódó harcok, a súlyos tél és a rossz életkörülmények miatt. A hivatal tájékoztatása szerint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek száma a régióban meghaladta a 800 000 főt a tavaly decemberi adatok szerint. A menekültek 60 százaléka gyermek.

[Al-Jazeera Media Network]

(12) Afganisztán kész visszafogadni Iránból és Pakisztánból a kivándorolt állampolgárait

Az afganisztáni migrációs minisztérium közölte, hogy ötéves tervet dolgozott ki az afgán menekültek millióinak visszafogadására. Az afgán bevándorlási minisztérium szóvivője elmondta, hogy ha a nemzetközi partnerek az országban biztosítják a békét, öt éven belül körülbelül ötmillió afgán menekültet tudnak visszafogadni Iránból és Pakisztánból. A szóvivő azt is hozzátette, hogy *„a nemzetközi közösség és az afgán kormány megbeszélései, valamint a különféle frakciókkal tartott találkozók alapján reméljük, hogy nagy számban térnek vissza a kivándorlók, akik a közelmúltban a háborúk és a bizonytalanság miatt távoztak az országból”*.

[Fars News Agency]

(13) A nemzetközi menekültjogot érintő nagy jelentőségű ügyben hirdetett ítéletet az EJEB

Az EJEB Nagykamarája ítéletet hirdetett az "N.D. és N.T. kontra Spanyolország" ügyben. Az alapügy panaszosai – egyikük mali állampolgár – 2014-ben kíséreltek meg Marokkó területéről Spanyolország Melilla nevű autonóm városába jutni a két országot elválasztó kerítésrendszeren illegálisan átjutva. A spanyol hatóságok érdemi vizsgálat nélkül mindkettőjüket visszakísérték Marokkóba. A felperesek keresetlevelükben azt állították, hogy Spanyolország megsértette a külföldiek kollektív kiutasításának tilalmát, illetve a panaszosok e tilalommal összefüggésben értelmezett hatékony jogorvoslathoz való jogát. Az EJEB 3. számú Kamarája 2017-ben helyt adott a felperesek keresetének, azaz megállapította a spanyol jogsértést. Spanyolország azonban fellebbezett a döntés ellen, és az EJEB Nagykamarája most felülbírálta a három évvel korábbi döntést. A Nagykamara szerint ugyanis bár a spanyol hatóságok lépése külföldiek kollektív kiutasításának minősül, a felperesek saját magukat sodorták veszélybe azáltal, hogy megrohamozták a melilla-i határkerítéseket, erőszakot alkalmazva és kihasználva a csoport nagy méretét. Emellett a felperesek nem használták ki a jogszerű belépésre elérhető – a Schengeni Kódex alapján rendelkezésre álló – lehetőségeket. Emiatt Spanyolországnak igazat adva, a panaszosok keresetét az EJEB végül elutasította.

Az ügy több szempontból is jelentős. Egyrészt az ítélet számos helyen leszögezte, hogy a határok védelme – az emberi jogi kötelezettségek tiszteletben tartásával egyidejűleg – az államok szuverenitásukból fakadó joga, másrészt a schengeni ún. külső tagállamok számára kötelezettség is. Az EJEB joggyakorlata emellett kiterjesztő értelmezést alkalmaz a menekült nemzetközi jogi fogalmára vonatkozóan – éppen bizonyos nemzetközi jogi fejleményekre utalva –, és eszerint menekültnek tekinti már a menedékkérőket is. Ráadásul már az is menedékkérőnek (vagyis ebben az esetben menekültnek) minősül az EJEB értelmezésében, aki például a belépés idején (akárcsak szóban) jelzi valamely (számára) külföldi hatósági személynek, hogy menedékkérelmet kíván benyújtani. Ez azt jelenti, hogy az EJEB (és más nemzetközi fórumok, illetve szervezetek) ezeket a személyeket már olyannak tekinti(k), mint akikre alkalmazni kell az 1951. évi genfi egyezményt, illetve – uniós tagállamok esetében – az EU menekültügyi szabályozását is. Másrészt az EJEB kénytelen volt azt is elismerni, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye nem tartalmazza a "menedékhez való jogot," így annak csak bizonyos aspektusaival tud ítéleteiben foglalkozni. Ezenkívül az EJEB ezután a kollektív kiutasítás tilalma sérelme esetén valószínűleg vizsgálni fogja azt is, hogy a panaszosok magatartása hozzájárult-e az említett tilalom állami megsértéséhez azáltal, hogy az érintettek nem próbáltak jogszerű módon belépni az országba és így hozzáférni az adott állam menekültügyi eljárásához.

[European Court of Human Rights]